

PROLETAARIEN HYVISTÄ MIELENOSOITUKSISTA JA ERÄIDEN INTELLIGENTTIEN HUONOISTA PÄATELMISTÄ

Nykyinen perustuslaillinen liike yhteiskuntamme omistavien luokkien keskuudessa eroaa jyrkästi aikaisemmista 50-luvun lopun ja 70-luvun samantyyppisistä liikkeistä. Liberaalien perustuslailliset vaatimukset ovat oleellisesti samat. Radikaalisten puhujien esiintymiset kertaavat zems tvo-liberalismin tunnettuja väittämiä. Suurena ja erittäin tärkeänä uutuuksena on proletariaatin osallistuminen liikkeeseen. Venäjän työväenluokka, jonka liikehtiminen oli viimeksi kuluneen vuosikymmenen koko vallankumousliikkeen perusakselina, on jo aikoja siirtynyt avoimeen taisteluun, katuesiintymisiin, kansan joukkokokouksiin poliisivaldasta huolimatta, suoranaisiin yhteenottoihin vihollisen kanssa etelän kaupunkien kaduilla.

Ja nyt liberaalis-porvarillinen liike on heti tullut merkittäväksi proletariaatin selvän, päättäväisen, verrattomasti jyrkemmän ja rohkeamman näyttämölle ilmaantumisen ansiosta. Viittaamme ennen kaikkea mielenosoitukseen Pietarissa, jossa työläisten osanotto oli valitettavasti heikkoa „menshevikkien” desorganisaatioyrityksen vuoksi, ja mielenosoitukseen Moskovassa. Sitten kiinnitämme huomiota työläisten ilmaantumiseen liberaalisten porvarien bankettiin Smolenskissa, valistusseuran kokoukseen Nizhni Novgorodissa, tiedemiesten, lääkärien y.m. seurojen istuntoihin eri kaupungeissa, työläisten suureen kokoukseen Saratovissa, mielenosoitukseen Harkovin lakimiesseurassa marraskuun 6 päivänä, Jekaterinodarın kaupunginduumassa marraskuun 20 päivänä, kansan terveyden suojelun Odesan yhdistyksessä marraskuun 18 päivänä, myöskin Odesassa, hiukan myöhemmin, piirikuntaoikeudessa, sitä paitsi

Odessan kumpaakin ja Harkovin mielenosoitusta seurasivat työläisten katumielenosoitukset, joukkokulkueet ympäri kaupunkia lippuja kantaen, vallankumouslauluja laulaen j.n.e.

Näitä neljää viimeksi mainittua mielenosoitusta on muun muassa kuvattu „Iskran”⁷ 79. numeron osastossa, jonka otsikkona on: „Proletaariset mielenosoitukset”, ja minun tekisi mieleni kiinnittää lukijan huomiota näihin kuvauksiin. Ensin kuvaan tapahtumat uudestaan „Iskran” mukaan, sitten toistan „Iskran” päätelmät.

Harkovissa komitea järjestää työläisten osallistumisen lakimiesseuran kokoukseen; kokoukseen pääsee yli 200 proletaaria: osa työläisiä kainosteli mennä juhlalliseen kokoukseen, osaa „musikoista ei päästetty sisälle”. Liberaalinen puheenjohtaja juoksee karkuun ensimmäisen vallankumouksellisen puheen jälkeen. Seuraa sosialidemokraatin puhe, sinkoilee julistuksia, lauletaan marseljeesia, lähdetään 500-henkisenä työläisjoukkona kadulle, kuljetaan punaisia lippuja kantaen ja työväenlauluja laulaen. Aivan lopussa osa joutuu piestyksi ja vangituksi.

Jekaterinodar. Duuman sali on vetänyt puoleensa (huhulla tulevista liberaalisista puheista) laajan yleisön. Puhelin on saatettu epäkuntoon. Komitean lähettämä puhuja tunkeutuu 30—40 työläisen saattamana saliin, pitää lyhyen, täysin vallankumouksellisen sosialidemokraattisen puheen. Suosiosoituksia. Julistuksia. Kaupunginvaltuusmiehet jäähmettyvät kauhusta. Valtuusmiesten puheenjohtajan hyödytön vastalause. Kun kaikki on päättynyt, mielenosoittajat poistuvat rauhallisesti. Yöllä — joukkoluontoisia kotitarkastuksia.

Odessa. 1:n mielenosoitus. Kokouksessa on lähes 2.000 ihmistä, heistä *valtaosa* työläisiä. Useita vallankumouksellisia puheita (socialidemokraattien ja eserrien), suosiosoitusten myrsky, vallankumouksellisia huudahduksia, julistuksia. Katukulkue vallankumouslauluja laulaen. Hajaannutaan verilöylyttä.

Odessa. 2:n mielenosoitus. Monituhantinen kokous. Yhtä mahtava vallankumouksellinen kansankokous ja katumielenosoitus kuin edellinenkin. Verilöyly. Paljon haavoittuneita, muutamia vaikeasti haavoittuneita. Yksi työläisnainen kuolee. 60 vangitsemistapausta.

Tällainen on todellinen asiantila. Tällaisia ovat Venäjän proletaarien mielenosoitukset.

Ja tällaisia ovat sitten eräiden sosialidemokraatti-intelligenttien päätelmät. Nämä päätelmät koskevat Jekaterinodarin mielenosoitusta, josta on kirjoitettu kokonainen artikkeli. Kuulkaa: „Tässä mielenosoituksessa Venäjän järjestynyt proletariaatti ensi kerran kohtasi meidän liberaalisesti ajattelevan porvaristomme kasvoista kasvoihin!”... Tämä mielenosoitus „on vielä uusi askel poliittisen taistelun muotojen kehityksessä”, se on „kuitenkin todella uusi poliittisen taistelun menetelmä, joka antaa täysin ilmeisiä hedelmällisiä tuloksia”, tällaisissa mielenosoituksissa työläiset „tuntevat, että he esiintyvät määrättyinä poliittisina yksikköinä”, he hankkivat „tunnon oikeuskelpoisuudestaan puolueen poliittisina taistelijoina”. „Mitä laajimpien yhteiskuntapiirien keskuuteen” leviää „puolueen merkitys jonakin täysin määrättyinä, muotoutuneena, ja mikä tärkeintä, sellaisena, jolla on oikeus *vaatia*”. Totutaan pitämään koko puoluetta „aktiivisena, taistelevana, selvästi ja tarkasti omat vaatimuksensa ilmaisevana poliittisena voimana”. Tulee „käyttää laajemmin uutta taistelumenetelmää — duumissa, zemstvoissa ja kaikissa mahdollisissa yhteiskunnallisten toimihenkilöiden edustajakokouksissa”. Ja „Iskran” toimitus yhteen ääneen noiden päätelmien kirjoittajan kanssa puhuu „uusityyppisten mielenosoitusten aatteesta”, siitä, että „erikoisesti Jekaterinodarissa meidän tovereidemme onnistui näyttää „yhteiskuntapiireille”, että he toimivat kuten itsenäinen puolue, joka tuntee voivansa vaikuttaa tapahtumien kulkuun ja yrittää sen tehdä”.

Niinpä niin. „Erikoisesti Jekaterinodarissa”... Uusi askel, uusi menetelmä, uusi keino, ensi kerran kasvoista kasvoihin, täysin ilmeiset hedelmälliset tulokset, määrätty poliittiset yksiköt, poliittisen oikeuskelpoisuuden tunto, oikeus *vaatia*... Joltain vanhalta, aikoja sitten ohitetulta, miltei unohdetulta löyhähti vastaani näistä mahtipontisista, syvämietteisistä päätelmistä. Mutta ennen kuin tulin käsittämään tuon vanhan, tein tahtomattanikin kysymyksen: Mutta malttakaas, herrat, minkäs vuoksi juuri „erikoisesti Jekaterinodarissa”, minkä vuoksi, tosiaankin, uusi menetelmä? minkä vuoksi harkovilaiset sen enempää kuin odesalaisetkaan eivät kerskaile (suokaa anteeksi vulgääri sanonta) menetelmän uutuudella ja ilmeisillä hedelmällisillä

tuloksilla, ensimmäisellä kohtauksella kasvoista kasvoihin, poliittisen oikeuskelpoisuuden tunnolla? Minkä vuoksi duuman salin neljän seinän sisällä pidetty kymmenien työläisten ja satojen liberaalien kokous on tuloksiltaan ilmeisempi ja hedelmällisempi kuin tuhansien työläisten kokous ei ainoastaan lääkärien ja lakimiesten seuroissa, vaan myös *kadulla*? Näinköhän katukokoukset (Odessassa samoin kuin aikaisemmin Donin Rostovissa ja muissa kaupungeissa pidetyt) todellakin kehittävät vähemmän kuin duumissa pidetyt kokoukset poliittisen oikeuskelpoisuuden tuntoa ja oikeutta vaatia?.. Tosin minun on tunnustettava, että minua jotenkin nolottaa kirjoittaessani tuota viimeistä sanaliittoa (oikeus *vaatia*)—se on niin kovin typerä, mutta ethän laulusta sanoja pois heitä.

Muuten eräässä tapauksessa tämä sanaliitto sisältää jotain järkeä, eikä vain yksin se, vaan kaikki „Iskran” päätelmät. Nimittäin siinä tapauksessa, jos me oletamme, että on olemassa parlamentarismi, jos kuvittelemme hetkiseksi, että Jekaterinodarin duuma on siirtynyt Thamesin rannalle, Westminster Abbey'n viereen⁸. Silloin kun tehdään tämä pieni oletamus, käy selväksi, minkä vuoksi edustajien kokouksen neljän seinän sisällä voi olla enemmän „oikeutta vaatia” kuin kadulla,— minkä vuoksi taistelu pääministeriä, s.o. Jekaterinodarin kaupunginpäällikköä, vastaan on menestyksellisempää kuin taistelu poliisikonstaapelia vastaan,— minkä vuoksi poliittisen oikeuskelpoisuuden tunto ja itsensä tajuaminen määräytyksi poliittisiksi yksiköiksi kohoaa nimenomaan edustajahuoneen salissa tahi zemstvokokouksen salissa. Todellakin, miksipä ei voitaisi leikkiä parlamentarismia, kun ei ole oikeata parlamenttia? Siinä voidaan kuvitella niin selvästi sekä „kohtaus kasvoista kasvoihin”, „uusi menetelmä” että kaikkea muuta. Tosin nämä käsitykset kääntävät ajatuksemme pois sen todellisen joukkotaistelun kysymyksistä, jota käydään parlamentarism puolesta, sen sijaan, että ne kääntäisivät ajatukset pois parlamentarismileikistä, mutta se on pikku asia. Onhan sen sijaan niin ilmeiset, kouraantuntuvat tulokset...

Kouraantuntuvat tulokset... Tämä sanonta palautti heti mieleeni tov. Martynovin ja „Rabotsheje Delon”⁹. Viimeksi mainittuun palaamatta ei voida arvioida oikein uutta „Iskraa”. Jekaterinodarin mielenosoituksen perusteella esitettyt päätelmät „uudesta taistelumenetelmästä” toistavat

täydellisesti ne päätelmät, jotka on esitetty toimituksen „kirjeessä puoluejärjestöille” (sivumennen sanoen: onko järkevää pitää kätkössä, salassa, alkutekstiä ja laskea julkisuuteen kaikkien tiedoksi vain jäljennös?). Toimituksen päätelmät kertaavat, toisen asian johdosta, „Rabotsheje Dèlon” tavanomaista ajatuksenkulkua.

Missä suhteessa oli virheellinen ja vahingollinen rabotshejedelolaisten „teoria” poliittisen luonteen antamisesta itse taloudelliselle taistelulle, työläisten taloudellisesta taistelusta isäntiä ja hallitusta vastaan, välttämättömyydestä esittää hallitukselle konkreettisia vaatimuksia, jotka lupavat vissejä kourantuntuvia tuloksia? Eikö meidän ole annettava taloudelliselle taistelulle poliittista luonnetta? Ehdottomasti on. Mutta kun „Rabotsheje Delo” johti proletariaatin vallankumouksellisen puolueen poliittiset tehtävät „taloudellisesta” (ammattillisesta) taistelusta, niin se tyypisti ja madalsi anteeksiantamattomasti sosialidemokraattista käsitystä, se mataloitti proletariaatin kaikinpuolisen poliittisen taistelun tehtäviä.

Missä suhteessa on virheellinen ja vahingollinen uusiskralainen teoria uudesta menetelmästä, proletariaatin voimien mobilisoimisen korkeimmasta tyypistä, työläisten poliittisen oikeuskelpoisuuden tunnon sekä heille kuuluvan „oikeuden vaatia” kehityksen uudesta tiestä y.m. y.m.? Eikö meidän ole järjestettävä työväen mielenosoituksia sekä zemstvokokouksissa että zemstvokokousten johdosta? Ehdottomasti on. Mutta hyvien proletaaristen mielenosoitusten johdosta meidän ei pidä puhua intelligenttimäisiä tyhmyyksiä. Me vain turmelemme proletariaatin tietoisuutta, me vain vieroitamme sen huomion pois todellisen, vakavan, avoimen taistelun nopeasti lähenevistä tehtävistä, jos käymme uuden menetelmän nimellä ylistämään juuri niitä tavallisten mielenosoitustemme piirteitä, jotka vähiten muistuttavat aktiivista taistelua, joita vain pilkalla voidaan sanoa erittäin hedelmällisiä tuloksia tuottaviksi, poliittisen oikeuskelpoisuuden tuntoa erikoisesti kohottaviksi y.m.

Sekä vanhan tuttavamme tov. Martynovin että uuden „Iskran” syntinä on yksi ja sama intelligenttimäinen epäluottamus proletariaatin voimiin, siihen, että se kykenee järjestäytymään yleensä ja erittäinkin luomaan puoluejärjestön, kykenee käymään poliittista taistelua. „Rabotsheje Delosta” tuntui siltä, että proletariaatti ei vielä kykene tahi

ei vielä pitkään aikaan kykene käymään poliittista taistelua, joka menee isäntiä ja hallitusta vastaan käytävän taloudellisen taistelun puitteiden ulkopuolelle. Uudesta „Iskrasta” tuntuu siltä, että proletariaatti ei vielä kykene tahi ei vielä pitkään aikaan kykene lähtemään itsenäiseen vallankumoukselliseen esiintymiseen, ja sen vuoksi se nimittää uudeksi taistelumenetelmäksi muutamien kymmenien työläisten esiintymistä zemstvomiesten edessä. Sekä vanha „Rabotsheje Delo” että uusi „Iskra” toistavat vanhojen sanoja proletariaatin omatoimisuudesta ja itsekasvatuksesta vain sen vuoksi, että näiden valojen takana piilee proletariaatin todellisten voimien ja ajankohtaisten tehtävien intelligenttimäinen ymmärtämättömyys. Sekä vanha „R. Delo” että uusi „Iskra” puhuvat aivan mahdotonta syvämielteistä pötyä kouraantuntuvien ja ilmeisten tulosten erikoisesta merkityksestä ja porvariston ja proletariaatin konkreettisesta vastakkainasettamisesta kääntäen siten proletariaatin huomion parlamentarismileikkiin siitä tehtävästä, joka tulee yhä lähemmäksi,—suoranaisesta rynnistyksestä itsevaltiutta vastaan kansankapinan johdossa. Sekä vanha „Rab. Delo” että uusi „Iskra”, pannaan toimeen vallankumouksellisen sosialidemokratian vanhojen järjestö- ja taktiikkaperiaatteiden *revision* (tarkastuksen) ja touhutessaan uusien sanojen ja „uusien menetelmien” etsiskelyssä, vetävät todellisuudessa puoluetta taaksepäin, esittävät vanhentuneita, vieläpä aivan taantumuksellisiakin tunnuksia.

Meille riittää jo tätä uutta revisiota, joka johdattaa vanhaan roskaan! On aika lähteä eteenpäin ja lakata verhoamasta desorganisointia surullisenkuuluisalla prosessiorganisaation teorialla, on aika korostaa, nostaa ensi sijalle myös työväen mielenosoituksissa niitä puolia, jotka yhä enemmän lähentävät työläisiä todelliseen avoimeen taisteluun vapauden puolesta!

„Vperjod” № 1,
tammikuun 4 pnä 1905
(joulukuun 22 pnä 1904)

Julkaistaan „Vperjod” lehden
tekstin mukaan